eleg
det frå
att

I SISTE LITEN: *Selet var sterkt merkt av forfall slik me ser av biletet. Taket var sige saman, vindaugo er utan glas og dei mura steinveggene er byrja å rasa saman. – No bergar me eit flott støls- og kulturminne frå forfall, seier Kristin Sønnerheim t.v. og Sigrid Sønnerheim Tønnessen.*

Dei nyrestaurerte stølshusa er første steget i å gjera Aurlandsdalen endå meir attraktiv enn han er i dag.

– Dei turglade får ei ny rute frå Stondalen via Hovdunga i 1.100 moh, og ned til Frivoll som ligg 400 meter lenger nede i fjellsida, vidare over Bridlebrui til Sinjarheim, og me opnar opp att fleire ruter. Før har stien om Frivoll vore lite brukt. Når du kan overnatta, vert det noko heilt anna.

EIN STOR DAG: *– Å få sitja på stølstaket er nesten som eit lite under, seier Bjørn Vike.*

Idedugnad

Planen er klar. På nyåret vert det invitert til idedugnad. På sakslista står korleis dei kan leggja planar og korleis gje dalen ein renessanse.

– Å få vera med og løfta fram Aurlandsdalen og gjera han endå meir aktuell enn han er i dag er stort. Dalen er kåra til eitt av Noreg sine ti fremste turmål.

Ved Tjugane i dalen har det vore ei bru. Ny ynskjer ein å få brua på plass att.

Storstila dugnad

Kristin Sønnerheim er kvinna som rulla i gang arbeidet for å berga stølshusa på Frivoll, som høyrde til garden Sinjarheim.

– Stølen er eit kulturminne og fortel kor viktig fjellressursen var for gardane i dalen, sa Kristin Sønnerheim (80) då arbeidet med å restaurera stølen så smått kom i gang i fjor sommar.

Aurlandsdalen Venner stilte seg bak og tok på seg å restaurera stølshusa. Tilskot frå Norsk kulturminnefond, Aurland sparebank, E-CO Energi og Stiftelsen Uni i tillegg til stor dugnadsinnsats har gjort det mogleg å fullføra arbeidet.

Eit lite under

– Me kan ikkje ta vare på alt, men mykje lèt seg berga for ettertida slik som her på Frivoll. For ungar må det vera stort å koma hit og få eit inntrykk av det gamle og korleis folk livnærde seg i Aurlandsdalen, konstaterer ein stolt Bjørn Vike, og framhevar kor viktig det er å ha entusiastar som Kristin Sønnerheim.

Han nektar ikkje for at det er nesten som eit lite under å få vera med og gje Frivoll og dei to små stølshusa ei ny framtid.

Sigrid Svartefoss
sigrid.svartefoss@sognavis.no

Kulturminne

Oppdag Sognefjorden

Kaptein Mads fra tv serien Oppdrag Sognefjorden seiler langsetter Sognefjorden og gjør sine betraktninger om livet i fjorden slik han ser det.

Sirkus Wikborg

SHIPOHOI, SA JEG første gangen jeg traff Rolf Wikborg, den store shippingmillionæren fra USA, som nå hadde vendt nesen hjem igjen til gamlelandet.

SITUASJONEN I LUSTER hadde lenge vært prekær da stashotellet Tørvis i Marifjøra sto uten tak og investorer. Første gangen jeg spurte Rolf om han kunne tenke seg å drive et svindelbefengt, ødelagt trehotell i Indre Sogn, så han bare rart på meg, og da visste jeg med en gang at noe var i gjære. Så sto vi på asfaltplenen utenfor Tørvis neste måned hele gjengen, banksjef Oddstein Haugen fra Luster Sparebank, Rolf Wikborg, hans konsulent team på seks-sju personer og jeg. Oddstein hadde med seg en diger lommelykt, som skulle gjøre tilværelsen lysere inne i de mørke jordfylte korridorene på Tørvis. Og vi satset friskt i det vi entret hovedinngangen til stashotellet med hengelås på utsiden. Det lå plankebiter som fungerte som små broer over hull i gulvene, og det var råte i alle mulige kroker.

KUNNE DETTE VÆRE noe for Mr. Wikborg?

DAGEN ETTER VILLE næringslivssjef Olav Grov i Luster kommune ha rapport fra stevnemøtet mellom shippinginvestoren og lokalbanken. Oddstein Haugen kunne rapportere følgende tilbake: «Hyggjelege folk, men eg trur ikkje vi ser dei igjen».

SÅ SKJEDDE TING i rask rekkefølge, djevelen tok Wikborg som sa til han at dette skulle han sannelig fikse og så fikk han tak i det hele på tvangsauksjon. Slik startet det…

ROLF ER VANT til store, kompliserte shippingavtaler fra New York og mente med sikkerhet at vinnerformelen derfra raskt kunne overføres til drift av trehotell i Indre Sogn. En dose antikvariske møbler, klassiske tunge amerikanske tepper, en velvillig sparebank, rike venner i Oslo pluss trehotellentusiast Bård Huseby, importert fra Ringerike – skulle sørge for en suksessfull «Suppe Tørvis».

LOKALBEFOLKNINGEN VAR FRA seg av begeistring når askepottdørene på Tørvis åpnet seg for hele verden i mai 2009. Smilene var mange og brede og hotellet fylte seg fort opp med humørfylte lustringer og Wikborg's finanselitevenner fra Oslo.

HMM, SA SNEKKEREN den dagen han sendte ut purring nummer tre på regningen fra i fjor for utbedringer av Tørvis. Og han så samtidig stadig nye teakmøbler rulle inn på tunet til hotellet i Marifjøra. Hadde Wikborg tatt vann over hodet, og maktet han ikke betale regningene? Omtrent samtidig ble hotell Mundal i Fjærland kjøpt opp av samme mannen og en rekke småperler rundt i fylket ervervet. Finnabotn, Bøyum i Balestrand, Gordons i Breim og Nigardsbreen. Her var storkapitalen på vei inn i de søte små hotell, der «ein ikkje trudde nokon kunne bu». Og slik gikk det nesten.

NÅ SKAL DET bli spennende å se utviklingen videre, vil shippingmannen fra Bygdøy takle de daglige utfordringene og få skikk på skuta?

FØLG MED, FØLG med folkens, her er ikke siste kapittel skrevet.

Riktig god weekend godtfolk!

Mads Bækkelund